

Bydgoszcz, 27 sierpnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WNK.DW.III.431.2.2.2018.JL

Pan
Jarosław Kołtuniak
Starosta Radziejowski
ul. Kościuszki 17
88-200 Radziejów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, ze zm.), art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030) – zwaną dalej *ustawą o n.p.p.*, w Starostwie Powiatowym w Radziejowie, ul. Kościuszki 17, 88-200 Radziejów, w dniach od 11 do 17 lipca 2018 r., przeprowadzona została kontrola prawidłowości przez - starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Nadzoru i Kontroli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (upoważnienie nr 428/2018). Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

1. przedmiot kontroli: realizacja zadań z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030): sprawdzenia stanu i prawidłowości realizacji zadania, udzielania informacji publicznej o realizowanym zadaniu, terminowości i poprawności zawierania porozumień i umów, zapewnienia świadczenia usługi oraz przyjmowania i gromadzenia niezbędnej dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. okres objęty kontrolą: od dnia podjęcia pierwszej czynności związanej z realizacją kontrolowanego zadania dotyczącego roku 2018 do dnia kontroli.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie z uchybieniami.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

Organizacja nieodpłatnej pomocy prawnej, dokumentowanie jej, sprawozdania

1. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu radziejowskiego uruchomiono 2 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej. Punkty funkcjonują od stycznia 2016 r. do chwili obecnej.
2. Zadanie zawarto w § 25 ust. 1 pkt 37 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radziejowie będącego załącznikiem do uchwały Zarządu Powiatu w Radziejowie Nr 66/15 z dnia 26 listopada 2015 r., ze zmianami. Wykonanie zadania przypisano do Wydziału Organizacji, Nadzoru i Promocji Powiatu. Do kompetencji Referatu Organizacji i Nadzoru należy w szczególności koordynowanie działań związanych z udzieleniem nieodpłatnej pomocy i edukacji prawnej. Wydział Organizacji, Nadzoru i Promocji Powiatu jest nadzorowany przez Wicestarostę. Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań objętych zakresem kontroli w wydziale jest inspektor ds. zamówień publicznych Starostwa Powiatowego w Radziejowie.
3. *Starosta* terminowo przekazał Ministrowi Sprawiedliwości dnia 19 marca 2018 r. oraz Wojewodzie dnia 12 marca 2018 r. zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej wykonaną na podstawie kart nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych na terenie powiatu radziejowskiego w roku 2017 rok - zgodnie z art. 12 *ustawy o n.p.p.* i § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 318) – zwanym dalej *rozporządzeniem z 15.12.2015 r.*
4. W okresie objętym kontrolą od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. udzielono łącznie 227 nieodpłatnych porad prawnych, w tym 36 porad w punkcie prowadzonym przez powiat i 191 porad w punkcie prowadzonym przez organizację pozarządową.
5. *Starosta* poprawność sporządzanej i przekazywanej dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej monitorował na bieżąco po otrzymaniu kart nieodpłatnej pomocy prawnej z punktów znajdujących się na terenie powiatu. Sprawdzeniu poddano zbiór kart nieodpłatnej pomocy prawnej od stycznia do końca czerwca 2018 r., analizując po 8 losowo wybranych kart w miesiącu (4 pierwsze i 4 ostatnie ze zbiorów miesięcznych) – łącznie 48 karty. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że:
 - usługi prawne za I i II kwartał 2018 r. dokumentowane były na prawidłowych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych wg wzoru będącego załącznikiem nr 1 do *rozporządzenia z 15.12.2015 r.* - zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*,
 - adwokaci i radcowie prawni oraz organizacja pozarządowa w kartach nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszczali dane z udzielonej pomocy prawnej zgodnie z § 7 ust. 2 *rozporządzenia z dnia 15.12.2015 r.*
 - zweryfikowano umieszczoną na pierwszej stronie karty formę udokumentowania uprawnienia do uzyskania usługi prawnej. Stwierdzono przyjęcie pisemnych oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 oraz art. 4 ust. 4 *ustawy o n.p.p.*

Do kart nieodpłatnej pomocy prawnej w oddzielnym zbiorze zgromadzono pobrane od uprawnionych osób oświadczenia,

- wszystkie badane karty były podpisane przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej,
- przyjmowana comiesięczna dokumentacja od wykonujących usługi prawnicze, potwierdzana była na piśmie przewodnim (organizacja pozarządowa) bądź na fakturze (wystawianej na podstawie kart nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów i radców prawnych), pieczęcią z datą przez osobę odpowiedzialną za wykonywanie zadań objętych zakresem kontroli,
- w związku z pismem otrzymanym od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak: WNK.IV.4110.18.2017.DL z dnia 4 stycznia 2018 r. *Starosta* za każdy kwartał wysyła zbiorczą informację o wykonaniu zadania do 15 dnia w następnym miesiącu rozpoczynającym kolejny kwartał.
Informacja sporządzana jest na podstawie składanych przez adwokata i radców prawnych oraz organizację pozarządową kart nieodpłatnej pomocy prawnej.
Sprawdzeniu poddano wszystkie zestawienia miesięczne kart nieodpłatnej pomocy prawnej wytworzone od stycznia do końca czerwca 2018 r., potwierdzając ich ilość z opracowanymi dla Wojewody Kujawsko-Pomorskiego informacjami kwartalnymi.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej

6. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2016 r. powiat radziejowski liczył 41373 mieszkańców. Oznacza to, że zgodnie z zasadami wyznaczania liczby punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, na terenie powiatu ustalono dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z czego jeden prowadzony jest przez *Starostę*, natomiast drugi, stosownie do art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*, przez wyłonioną w otwartym konkursie ofert organizację pozarządową. Punkt ten jest mobilny tzn. prowadzony w pięciu gminach położonych na terenie powiatu. Organ przed dokonaniem czynności organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem nieodpłatnej pomocy prawnej dokonał weryfikacji punktów - zgodnie z art. 8 ust. 2 i art. 20 ust. 4 *ustawy o n.p.p.*
7. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Radziejowie zamieszczona została informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu radziejowskiego. Zgodnie tą informacją, nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punktach według następującego harmonogramu:
 - punkt nr 1 prowadzony przez *Starostę* zlokalizowany w kompleksie budynku Zespołu Szkół Mechanicznych w Radziejowie. Lokal czynny: poniedziałek i środa w godz. 7³⁰-11³⁰, oraz wtorek, czwartek i piątek w godz. 16⁰⁰ do 20⁰⁰.
 - punkt nr 2 prowadzony przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe, zlokalizowany w pięciu lokalach:

- 1) w Bytoniu czynny w poniedziałek od godz. 12⁰⁰ do 16⁰⁰,
- 2) w Dobrze czynny we wtorek od 7³⁰ do 11³⁰,
- 3) w Topólce czynny w środę od 7³⁰ do 11³⁰,
- 4) w Piotrkowie Kujawskim czynny w czwartek od godziny 13⁰⁰ do 17⁰⁰,
- 5) w Osięcinach czynny w piątek od 10⁰⁰ do 14⁰⁰.

Dla wymienionych punktów nieodpłatnej pomocy prawnej ustalono harmonogram wskazujący dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna - zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 *ustawy o n.p.p.*

Oceniając zapis harmonogramu oraz informacje publiczne o udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej stwierdzono, iż jest ona udzielana w odpowiednim wymiarze dni i godzin - zgodnie z art. 8 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*

- Powyższe dane zostały umieszczone w BIP Starostwa Powiatowego w Radziejowie - zgodnie z art. 9 ust. 3 *ustawy o n.p.p.* Informacja umieszczona w BIP nie zawiera w pełni danych określonych w § 4 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*, brak informacji: w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizację pozarządową, oraz przez kogo jest udzielana pomoc prawna, przez adwokata, radcę prawnego lub osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*,
8. W trakcie kontroli dokonano oględzin lokali gdzie udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna. Oględziny wykazały, iż lokale nie w pełni spełniały wymogi określone przepisami § 5 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*, mianowicie:
- dwa lokale nie posiadały dostępu do sieci telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej (w budynku Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piotrkowie Kujawskim – istnieje możliwość skorzystania w sekretariacie ośrodka oraz w budynku Urzędu Gminy w Bytoniu – istnieje możliwość skorzystania w sekretariacie urzędu),
 - pomieszczenia umożliwiają zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej,
 - w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępniono informację o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej zawarte na drukach ulotkowych. Na drzwiach pomieszczenia, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna umieszczona została nazwa punktu oraz dni i godziny jego funkcjonowania zgodnie z § 5 ust. 4 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.* Brak informacji w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego (§ 5 ust. 5 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*),
 - w 5 lokalach na 6 brak wyposażenia do bezpiecznego przechowywania dokumentów zawierających dane osobowe, każdorazowo udzielający pomocy prawnej zabierają dokumenty ze sobą.
 - oznaczenie lokalu wskazuje, iż jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna we wskazanym czasie,

- 4 lokale na 6 uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych. (na piętrze budynku Urzędu Gminy w Bytoniu w sytuacji konieczności udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym jest możliwość skorzystania z sali konferencyjnej usytuowanej na parterze oraz na piętrze budynku Urzędu Gminy Dobre w sytuacji konieczności udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym jest możliwość skorzystania z Sali USC usytuowanej na parterze budynku),
- w obszarze punktów pomocy prawnej oraz na tablicach informacyjnych starostwa umieszczono plakaty oznaczające lokal i wskazujące, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, oraz dni i godziny jej udzielania.

Z wizytacji punktu nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzono osobny protokół wraz z dokumentacją zdjęciową.

Procedura podejmowania czynności w przypadku punktu prowadzonego przez adwokatów i radców prawnych

9. Ustalono, że powiat zawarł porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką w Toruniu (ORA) oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Toruniu (ROIRP), właściwych dla siedziby władz powiatu - zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o n.p.p. Szczegółowa analiza porozumienia wykazała, że:
 - określono w nim liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 *ustawy o n.p.p.*,
 - ORA i ROIRP zobowiązały się do imiennego wskazania odpowiednio adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców - wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełniając tym samym postanowienia zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 2 *ustawy o n.p.p.*,
 - zawarto zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 *ustawy o n.p.p.*,
 - zapewniono wyposażenie lokalu w niezbędne urządzenia i materiały biurowe - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 *ustawy o n.p.p.*

Porozumienie zawarto terminowo, w czasie określonym w art. 10 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*
– 24 listopada 2017 r.

Wypełniając dyspozycję art. 10 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*, *Starosta* pismem z 8 stycznia 2018 r. zawiadomił wojewodę o zawarciu stosownego porozumienia.

10. Realizując postanowienia ww. porozumień i zgodnie z art. 6 *ustawy o n.p.p.*, *Starosta* zawarł dnia 29 grudnia 2017 r. na rok 2018 umowy ze wskazanymi adwokatami oraz radcami prawnymi, na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej. Kontrola umów wykazała:
 - zostały sporządzone z adwokatami i radcami prawnymi wskazanymi imiennie odpowiednio przez ORA i ROIRP,
 - wszystkie uwzględniały elementy określone w art. 6 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Procedura podejmowania czynności w przypadku prowadzenia punktów przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego

11. Działając zgodnie z art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p. Starosta* w okresie kontrolnym powierzył prowadzenie połowy, czyli jednego mobilnego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonego w lokalach gminnych położonych na terenie powiatu - organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego.
12. Organizację pozarządową wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450) – zwanej dalej *ustawą o d.p.p.w.*
13. W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej Zarząd Powiatu w Radziejowie ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej Powiatu Radziejowskiego w 2018 r. (uchwała nr 218/2017 z dnia 24 października 2017 roku) – zgodnie z art. 13 ust. 1 *ustawy o d.p.p.w.* Szczegółowa analiza ogłoszenia oferty wykazała:
 - zgodnie z art. 13 ust. 2 *ustawy o d.p.p.w.* zawarto informacje o: rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert,
 - prawidłowość ogłoszenia konkursu – termin do składania ofert nie był krótszy niż 21 dni przed rozstrzygnięciem, ofertę umieszczono na stronie BIP oraz na stronie internetowej i tablicach ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Radziejowie – zgodnie z art. 13 ust. 1 i 3 *ustawy o d.p.p.w.*,
 - w celu opiniowania złożonych ofert Zarząd Powiatu w Radziejowie powołał komisję konkursową (uchwała nr 226/2017 z 07 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2a *ustawy o d.p.p.w.*,
 - w wyniku oceny trzech złożonych ofert – czwarta oferta wpłynęła po terminie wskazanym w ogłoszeniu konkursowym – komisja konkursowa pozytywnie zaopiniowała ofertę nr 1/2018 jako „Zaborskie Towarzystwo Naukowe”. Protokół z posiedzenia Komisji Konkursowej z dnia 28 listopada 2017 roku.
Spełnienie wymaganych kryteriów przez wybraną organizację pozarządową potwierdzone zostało w kartach oceny merytorycznej i formalnej, podpisanych przez członków komisji konkursowej.
Dokumentacja wskazanej organizacji zawiera odniesienia do treści określonych w art. 11 ust. 6 i 11 *ustawy o n.p.p.*

W dniu 30 listopada 2017 r. Zarząd Powiatu w Radziejowie podjął uchwałę nr 232/2017 w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej Powiatu Radziejowskiego w 2018 roku. Informację o wyniku konkursu ogłoszono niezwłocznie (30 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2j *ustawy o d.p.p.w.*

14. W trakcie kontroli zbadano dokumentację organizacji pozarządowej wyłonionej do działania w roku 2018, stwierdzając:

- po ogłoszeniu wyniku otwartego konkursu, powiat dnia 11 grudnia 2017 r. zawarł umowę z wyłonioną organizacją - Zaborskim Towarzystwem Naukowym z siedzibą w Brusach,
- umowa zawiera elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 *ustawy o n.p.p.*

Starosta kontrolował wykonywanie zadań przez organizację pozarządową w roku 2018 - zgodnie z art. 11 ust. 8 *ustawy o d.p.p.w.* Przedstawiono trzy notatki służbowe z kontroli punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i wykonania umowy z organizacją.

15. Ustalono, że powiat zawarł porozumienie z pięcioma gminami z terenu powiatu radziejowskiego zgodnie z art. 9 ust. 1 *ustawy o n.p.p.* dla mobilnego punktu prowadzonego przez organizację pozarządową.

Szczegółowa analiza porozumienia wykazała, że:

- wskazano w nim pięć lokali, w których będą usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej po jednym w każdej z gmin będących sygnatariuszem niniejszego porozumienia - zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 1 *ustawy o n.p.p.*,
- dla wymienionych lokali ustalono harmonogram wskazujący dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna - zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 *ustawy o n.p.p.*
- zawarto zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych adwokatom i radcom prawnym wyznaczonych przez organizację pozarządową udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej - zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 *ustawy o n.p.p.*,

Porozumienie zawarto w dniu 15 października 2015 r. - aneks nr 3/2017 z 29 grudnia 2017 r., w czasie określonym w art. 10 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych uchybień, które przedstawiono i omówiono z kierownictwem jednostki kontrolowanej:

- w dwóch lokalach, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna brak możliwości korzystania z sieci teleinformatycznej i telekomunikacyjnej,
- dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej nie uwzględniają potrzeb osób niepełnosprawnych określonych w § 5 ust. 3 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*,
- w pięciu lokalach brak wyposażenia do bezpiecznego przechowywania dokumentów zawierających dane osobowe,
- niepełna informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej, w Biuletynie Informacji Publicznej - brak dotyczy wymagań opisanych w § 4 *ww. rozporządzenia*,
- niepełna informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej, w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na tę pomoc – brak dotyczy, w który punktach jest udzielana pomoc przez adwokata lub radcę prawnego.

Kontrolę wpisano do książki kontroli Starostwa Powiatowego w Radziejowie pod nr 1/2018

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 3 sierpnia 2018 r. nie zgłoszono pisemnych zastrzeżeń, wobec czego nie dokonano w nim żadnych sprostowań, skreśleń lub uzupełnień.

Mając na uwadze, iż nie stwierdzono nieprawidłowości a tylko uchybienia odstępuje się od formułowania zaleceń.

Z uwagi na powyższe proszę pozostawić niniejsze wystąpienie pokontrolne bez odpowiedzi.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje podmiot kontrolowany, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

